

очі на повне нехтування росією правил світової торгівлі, створюючи прецедент безкарності їх порушення іншими в майбутньому.

Сьогодні, Доський раунд так і залишається не завершеним, кількість і охоплення додатково порушених питань в процесі проведення раунду перевищує кількість вирішених. Сьогодні забезпечити світову економічну безпеку ще складніше, з огляду на бурхливість та непрогнозованість світового розвитку. Але і надалі світ не буде спокійнішим. На наш погляд, повномасштабне вторгнення росії продемонструвало відсутність реальної можливості та бажання СОТ впливати на безпекову ситуацію в світі через свої інструменти. Найбільше, що СОТ і інші міжнародні організації зараз роблять, це не дають взагалі статистики по росії. Але виглядає так, що відсутність статистики – гарна завіса для продовження торгівлі з агресором. В світі і досі більше дискримінуються за принципом покірності.

Список використаних джерел:

1. Global Trade Alert. URL: https://www.globaltradealert.org/global_dynamics/area_all \
2. Світ на порозі змін : моногр. / кол. авт. ; кер. авт. кол., канд. екон. наук Н. О. Краснікова. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. – 278 с.
3. WTO. URL: https://stats.wto.org/dashboard/merchandise_en.html

В. Кудлай

Національний авіаційний університет, м. Київ

СУЧАСНІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО РИНКУ ПРАЦІ

Трансформаційні процеси, які відбуваються в сфері міжнародних економічних відносинах безпосередньо впливають на функціонування міжнародного ринку праці. Варто зазначити, що сучасний міжнародний ринок праці знаходиться на етапі глобальних змін, які пов'язані зі змінами в структурі людського капіталу, а також в обсягах пропозиції робочої сили та в обсягах попиту з боку роботодавців на неї. В умовах розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, диджиталізації всіх сфер та галузей міжнародної економіки відбуваються зміни у формах її характері взаємовідносин між усіма суб'єктами міжнародного ринку праці, а саме між роботодавцями, найманими працівниками, державними органами як на мікро- так і на макро- і мезо-рівнях. Кардинальні зміни відбуваються також у світоглядних установках, а

також у пріоритетах як працівників, так і роботодавців в процесі виробничих і трудових відносин.

Розвиток й поглиблення інноваційної складової сучасних міжнародних економічних відносин також здійснює вплив на функціонування міжнародного ринку праці. Вільний рух товарів, капіталу, послуг, а також інформаційних потоків веде до зростання переміщення людського капіталу, що в свою чергу збільшує обсяги трудової міграції в світі. Отже, варто актуалізувати наукові дослідження щодо передумов та причин, які впливають на зміни в конфігурації міжнародного ринку праці. Виклики сучасного глобалізованого світу стосуються всіх сфер суспільноекономічного життя. Важко не погодитись, що стрімка цифровізація всіх сфер суспільного життя та галузей економіки є сучасною реальністю глобалізованого ринку праці.[1]

Проблеми та перспективні шляхи розвитку міжнародного ринку праці є предметом наукового дослідження багатьох зарубіжних і вітчизняних вчених. Серед плеяди вітчизняних науковців варто згадати Колода А., Лібанову Є., Петрову І, Семикінау М., які в своїх наукових працях досліджували стан, сучасні виклики та ймовірні сценарії розвитку міжнародного ринку праці. Питання оплати праці, соціальної безпеки, оцінка ключових чинників, які впливають на соціальну безпеку на міжнародному ринку праці є також затребуваними та актуальними.

Для сучасного міжнародного ринку праці характерне зростання міграційних потоків. Варто зазначити, що з кожним роком зростає частка вимушених мігрантів. Так, дослідження свідчать, що в світі нараховується 300 млн. мігрантів, із них майже 110 млн. осіб є вимушеними мігрантами. Варто зазначити, що згідно з даними Євростату більше 4 млн. українців отримали статут тимчасового захисту в зв'язку із збройною агресією росії. Найбільша частка українців отримала статус тимчасового захисту в Німеччині, Польщі та Чехії. Майже половина українців, які знаходяться за межами держави, перебувають у Польщі, Німеччині та США. Близько 60% із них - це повнолітні особи, які є працездатними і можуть виконувати трудові обов'язки.

Серед основних причин, які впливають на міжнародну міграцію трудових ресурсів можна виділяють такі:

- несприятливі економічні умови в країні еміграції;
- вищі стандарти життя в країні-імміграції;
- вищі технічні та технологічні умови праці в країні імміграції;
- природні катаклізми та природні лиха в країні еміграції;

- політичні утиски в країні еміграції;
- релігійні утиски в країні еміграції;
- сприятливі умови для соціального, культурного, національного розвитку в країні імміграції.

В сучасних умовах розширюється мобільність найманих працівників, зростає транскордонна (віддалена) зайнятість, посилюється актуальність підвищення рівня кваліфікації персоналу у відповідності до сучасних викликів. [2]

Інформаційна економіка, економіка знань висуває сучасні вимоги до підвищення ролі та значення рівня освіти у підготовці персоналу. Домінуюча роль інформаційно-технологічної складової є важливою складовою в процесі навчання, підготовки та перепідготовки кадрів. Міжнародний досвід довів, що інноваційний вектор у розвитку людського капіталу є однією із визначальних та характерних ознак сучасного міжнародного ринку праці. Успішну трудову кар'єру можливо розбудувати лише володіючи сучасними знаннями і навичками, які будуть конкурентною перевагою при пошуці робочого місця. Узагальнення світового досвіду свідчить, що саме інтелектуальний капітал є драйвером розвитку міжнародного ринку праці. Прагнення до самовираження та самоствердження особистості при виконанні виробничо-трудова обов'язків також є важливою конкурентною складовою сучасних працівників.

Отже, сучасними драйверами трансформації ринку праці в умовах цифровізації є:

- автоматизація і роботизація виробничих та бізнес-процесів;
- цифровізація не лише виробничого, а й особистого простору працівників;
- розвиток мережевого суспільства і мережевої економіки, які призводять до зростання частки працівників, що працюють на умовах фрілансу;
- розвиток біо- і нейротехнологій, що дозволяє контролювати фізичний і емоційний стан працівників і впливати на підвищення їх працездатності, а також створювати умови для покращення якості трудової діяльності;
- зміна форм зайнятості з превалюванням дистанційної форми зайнятості, застосування гнучкого режиму праці, а також зростання темпів виконання виробничих завдань;
- посилення тенденцій економічної, технічної, культурної глобалізації, що сприяє широким можливостям найманих працівників у працевлаштуванні, а роботодавцям у залученні висококваліфікованого персоналу;

- прискорення темпів розвитку та змін у всіх сферах суспільного і економічного життя. Це потребує постійного оновлення навичок і підвищення компетентностей персоналу. Нагальною є вимога і концепція щодо «навчання протягом життя»;

- посилення впливу хмарних технологій, великих даних (Big Data) та Інтернет речей на модернізацію робочих місць та виробничих завдань, форм зайнятості персоналу [3].

Важко не погодитись, що креативність інтелектуальної діяльності людини означає генерацію і виробництво таких знань і навичок, використання яких не призведе до негативних соціальних і соціально-економічних наслідків у житті особистості і суспільства. Таким чином, в економіці знань, інтелект — це орієнтовані на розбудову знання і розумові здібності суб'єкта, що діє в умовах норм людської моралі, справедливості і високого рівня загальної й економічної культури.

Креативний потенціал компанії полягає в готовності персоналу сприймати креативні ідеї та використовувати інноваційні технології, а креативний процес – набір послідовних етапів, що ведуть до успіху в її реалізації, а саме: розуміння ідеї, підготовка до реалізації, досягнення, інсайт, підтвердження ідеї іншими людьми [10]. Креативність, інноваційний потенціал є важливими складовими формування професійних кадрів. Це одна з умов при в опануванні нових ефективних професійних технологій, у інноваційному вирішенні виробничих задач. Так, аналіз діяльності та власних якостей персоналу, що досягли значних професійних результатів, як раз констатує у нього інноваційну активність [4].

Аналіз вчення про креативну економіку та економіку знань свідчить, що до творчої економіки, ядром якої є творчий клас, та основу якої підпорядковує принцип трьох «Т»: технологія, талант та толерантність [3]. Він вважає, що тільки наявність всіх цих компонентів може допомогти генерації новаторства та стимулювати економічне зростання. Свідченням того, що саме творчі люди і, зокрема креативне ядро, є одним із чинників забезпечення конкурентоспроможності національних економік, є позиціонування нинішнього століття як ери боротьби за таланти.

Ми погоджуємось з науковцями, які вважають, що для досягнення показників інтелектуально-творчої діяльності крайн-лідерів в контексті креативної економіки потрібно виконати такі завдання:

- збільшити чисельності творчої соціальної групи, зокрема креативного ядра як основного джерела соціально-економічного розвитку на різних рівнях системної ієрархії;

- стимулювати розвиток творчих індустрій для прискорення темпів економічного зростання;
- побудувати просторово-секторальну інфраструктуру з створенням творчих міст та творчих територій для концентрації осіб творчих професій [5]

Слід зазначити, що в майбутньому саме інтелектуальні продукти, інформаційна, а не матеріальна сфера економіки будуть генерувати все більший обсяг прибутку і робочих місць [6].

Список використаних джерел

1. Кудлай В.Г. Сучасні реалії та вектори розвитку ринку праці в умовах цифровізації Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології : матеріали III міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м.Київ, 2–4 берез. 2022 р.). Київ, 2022. – С. 94–97.
2. Кудлай В. Г. Сучасні тренди розвитку ринку праці в умовах цифровізації // Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., 21 жовт. 2021 р. / Київ : НАУ, 2021. – Т. 1. – С. 65–66.
3. Сучасні тренди розвитку ринку праці в умовах цифровізації Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення : матеріали II міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 21 жовтня 2021 р.). Київ, 2021.Т. I. С. 65–66.
4. Enkel E. Creative imitation: exploring the case of cross-industry innovation / Enkel E., Gassman O. // R&D Management. – 2010. – Vol. 40. – №3. – P. 256-270.
5. Світове господарство та міжнародні економічні відносини : сучасні трансформації та перспективи розвитку: монографія / за редакцією Мізюк С. Г. – К. Видавничий дім «Кондор», 2019. – 392 с.
6. Кудлай В.Г. Виклики та напрямки модернізації бізнес-освіти. Інновації в бізнесосвіті : зб. Матеріалів III Міжнар. наук.-практ. інтернетконф.; 22-23 трав. 2019 р., м. Київ. – К. : КНЕУ, 2019. – С. 44-47.

Н. Куряча

*Дніпровський національний університет
імені Олеся Гончара, м. Дніпро*

ОСНОВНІ ІНІЦІАТИВИ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Через Європейський освітній простір підтримується співпраця між країнами ЄС у галузі освіти з метою побудови більш стійких та